

Carina Holmquist
HR-konsult
carina.holmquist@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Kommungemensam struktur/process för det systematiska arbetsmiljöarbetet

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 26 september 2022 § 177 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en kommungemensam struktur/process för arbetet med att öka kvaliteten på det systematiska arbetsmiljöarbetet. I samma beslut gavs kommunstyrelsen även i uppdrag att följa upp noterade brister i uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021 samt att ta fram en plan för utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet för samtliga förtroendevalda. Uppdragen gällande uppföljning av noterade brister samt utbildning för förtroendevalda återrapporterades till kommunfullmäktige den 13 mars 2023, §§ 49–50. I samband med återrapporteringen beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att planera för att vidta åtgärder utifrån uppföljningen och återkomma till kommunfullmäktige i oktober 2023.

I detta ärende återrapporteras uppdraget gällande framtagandet av en kommungemensam struktur/process för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt de åtgärder som är pågående eller som planeras utifrån uppföljning av noterade brister i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021.

Enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) samt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) och organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA 2015:4) ska arbetsgivare bedriva ett gott arbetsmiljöarbete, vilket innebär att arbetsgivaren ska se till att olycksfall och ohälsa i arbetet förebyggs. Ett sätt att säkerställa och följa upp att detta följs, är att årligen genomföra en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. De grundläggande strukturerna i kommunens arbetsmiljöarbete utgörs av arbetsmiljöpolicy och årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Utifrån de inspektioner som Arbetsmiljöverket har gjort i kommunen under 2021 och 2022, har kommunen ytterligare förtydligat och sett över den kommungemensamma strukturen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dels har tillvägagångssättet med den årliga uppföljningen SAM strukturerats, dels har kommunen infört uppföljning ute i verksamheterna att arbetsmiljöarbetet utförs enligt gällande rutiner. Uppföljningarna genomförs av HR tillsammans med skyddsombud utifrån en upprättad uppföljningsmall/checklista. Första uppföljningen av detta slag sker hösten 2023.

I ärendet beskrivs kommunens gemensamma struktur/ process för det systematiska arbetsmiljöarbete och vilka åtgärder som har satt in eller som planeras att sättas in för att ytterligare förstärka och säkerställa en god kvalitet i det kommun-gemensamma systematiska arbetsmiljöarbetet. Grunderna för kommunens arbetsmiljöarbete har tidigare beskrivits i årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2022 (KS 2022/882) samt återrapporeringen till Arbetsmiljöverket 2022-10-19 (KS 2021/182).

I och med återrapporeringen i detta ärende bedömer kommunledningsförvaltningen att samtliga uppdrag gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet som gavs av kommunfullmäktige den 26 september 2022 och den 13 mars 2023 nu är återrapporerade till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-08-23
 Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, KS 2022/882, 2023-04-26
 Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, KS 2021/798, 2022-12-29
 Kommunledningsförvaltningens rapport, Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2022, nämnderna, KS 2022/822 2023-04-26
 Årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet, KS 2022/822
 Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2022-03-13, § 49
 Svar på begäran till Arbetsmiljöverket, KS 2021/182, 2022-10-19
 Bilaga till svar till Arbetsmiljöverket, handlingsplan, KS 2021/182, 2022-10-19
 Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2022-09-26, § 177

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna återrapporeringen av en kommungemensam struktur/process för arbetet med att öka kvaliteten på det systematiska arbetsmiljöarbetet

att godkänna planeringen för åtgärder utifrån uppföljningen av noterade brister i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 26 september 2022 § 177 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en kommungemensam struktur/process för arbetet med att öka kvaliteten på det systematiska arbetsmiljöarbetet. I samma beslut gavs kommunstyrelsen även i uppdrag att följa upp noterade brister i uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021 samt att ta fram en plan för utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet för samtliga förtroendevalda. Uppdraget gällande uppföljning av noterade brister samt utbildning för förtroendevalda återrapporterades till kommunfullmäktige den 13 mars 2023, §§ 49–50. I samband med återrapporteringen beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att planera för att vidta åtgärder utifrån uppföljningen och återkomma till kommunfullmäktige i oktober 2023.

I detta ärende återrapporteras uppdraget gällande framtagandet av en kommungemensam struktur/process för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt de åtgärder som är pågående eller som planeras utifrån uppföljning av noterade brister i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2021.

Enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) samt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) och organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA 2015:4) ska arbetsgivare bedriva ett gott arbetsmiljöarbete, vilket innebär att arbetsgivaren ska se till att olycksfall och ohälsa i arbetet förebyggs. Ett sätt att säkerställa och följa upp att detta följs, är att årligen genomföra en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. De grundläggande strukturerna i kommunens arbetsmiljöarbete utgörs av arbetsmiljöpolicy och årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Kommungemensamma struktur/process för det systematiska arbetsmiljöarbetet

Nedan följer en redogörelse för den kommungemensamma strukturen/processen för det systematiska arbetsmiljöarbetet (fortsättningsvis förkortat SAM). Processen har sin bas i kommunens arbetsmiljöpolicy (Personalpolicys 4:e kapitel), det kommungemensamma årshjulet samt de olika aktuella lagkrav och föreskrifter som finns inom arbetsmiljöområdet.

Den kommungemensamma processen kallas nedan för ”årshjul SAM”. Den är uppdaterad och förstärkt, bland annat utifrån de synpunkter som arbetsmiljöverket gav i sina inspektioner 2021 och 2022 samt utifrån kommunens egna erfarenheter och bedömda utvecklingsbehov inom ramen för arbetsmiljöarbetet. De moment som förstärkts finns framför allt under punkten uppföljning.

Implementering sker årlig via gemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud, samt information på intranätet ”Trellnet”. Utöver det är rutiner och SAM en stående punkt på skyddskommittéer i förvaltningarna.

Undersökning

Undersökningsmetoder som används i verksamheterna för att undersöka arbetsförhållandena och identifiera riskkällor är bland annat skyddsronder, APM där arbetsmiljöfrågor tas upp, medarbetarsamtal, enkäter (tex OSA-enkät) och mätningar (tex bullermätningar).

Även kommunens inrapporteringssystem av arbetsolyckor, tillbud och riskobservationer: KIA-systemet, hjälper till med statistik över sjukdom, arbetsolyckor och tillbud. Förvaltningar följer kontinuerligt upp KIA-anmälningar bland annat genom information om anmälningar och vidtagna åtgärder i ledningsgrupper, MBL-informationer och vid arbetsplatsmöten.

Under 2023 kommer rutiner att uppdateras och spridning av information gällande inrapportering av arbetsskador och tillbud i KIA-systemet kommer att ske, för att öka kunskapen och minska osäkerheten bland både chefer, skyddsombud och medarbetare.

Arbetet med att undersöka olika mätalternativ, som till exempel pulsmätning har inletts under 2023 och är ytterligare ett undersökningsverktyg som kan användas i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete.

Riskbedömning

Varje förvaltning ska ha anpassade rutiner inom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det kan medföra att förvaltningar behöver samarbeta kring gemensamma sakföreskrifter och riskområden. I de fall det krävs kan det vara lämpligt att berörda förvaltningar samordnar riskbedömningarna. Under året har förvaltningarna påbörjat och i vissa fall genomfört inventeringen av vilka sakföreskrifter som är aktuella i respektive verksamhet.

För att kunna upprätthålla en god kvalitet i det systematiska arbetsmiljöarbetet, har arbetsgivaren behov av skyddsombud för att kunna föra dialog i arbetsmiljöfrågor, till exempel gällande riskbedömningar. Arbetsgivaren har vid övergripande MBL-information och skyddskommittéer uppmärksammat arbetstagarorganisationerna på att verksamheterna har behov av skyddsombud, och arbetsgivaren har under året sett en ökning av antalet anmälda skyddsombud ute i verksamheterna.

Åtgärder

Den årliga uppföljning för SAM 2022, visar att förvaltningarna vidtar nödvändiga åtgärder kopplat till de risker som finns i verksamheten. Ett steg att ytterligare stärka arbetat med förvaltningarnas systematiska arbetsmiljöarbete har varit valet av ny företagshälsa. Avtalet med Feelgood som företagshälsa har fokus på ett partnerskap inom områdena arbetsmiljö, hälsa och rehabilitering där huvudinriktningen är att arbeta förebyggande och att utveckla det hälsofrämjande arbetet.

Kontrollera/följa upp

Tillvägagångssättet med den årliga uppföljningen SAM har strukturerats upp med särskilt fokus på att följa arbetsmiljöarbetet i respektive förvaltning. Det innebär att kommunen infört en modell för uppföljning ute i verksamheterna så att arbetsmiljöarbetet utförs enligt gällande rutiner. Uppföljningarna genomförs av HR tillsammans med skyddsombud utifrån en upprättad uppföljningsmall/ checklista. Första uppföljningen av detta slag sker hösten 2023. Uppföljningarna återkopplas därefter till ansvariga chefer för lärande samt beslut om åtgärder vid behov.

Rutiner

Utöver de fyra sammanhängande momenten i årshjulet ska det finnas rutiner inom området inklusive tydlig rutin för fördelning av arbetsmiljöuppgifter samt att relevanta föreskrifter ska vara lättillgängliga. För det används intranätet ”Trellnet”, där rutinerna publiceras samt att under 2023 byggs ett bibliotek upp där länkar kommer att finnas till aktuella föreskrifter per verksamhetsområde.

Förvaltningsnivå - verksamhetsanpassade rutiner

För att det reella arbetsmiljöarbetet ska fungera väl krävs att övergripande rutiner arbetas in och anpassas till verksamhetsbehoven och de specifika förutsättningar som råder i de olika verksamheterna. Därför har varje förvaltning att anpassa årshjulet SAM till dess specifika behov samt att avstämning och uppföljning av dessa rutiner är en stående punkt på skyddskommittéer på samtliga nivåer inom organisationen. Detta kommer särskilt följas upp enligt den förstärka rutinen för uppföljning.

Sammanfattning

Ovan punkter beskriver de förstärkta åtgärderna i den gemensamma struktur/process för det systematiska arbetsmiljöarbete och vilka åtgärder som har satts in eller som planeras att sättas in för att ytterligare förstärka och säkerställa en god kvalitet i det kommungemensamma systematiska arbetsmiljöarbetet. Grunderna för kommunens arbetsmiljöarbete har tidigare beskrivits i årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2022 (KS 2022/882) samt återsrapporteringen till Arbetsmiljöverket den 19 oktober 2022 (KS 2021/182).

I och med återsrapporteringen i detta ärende bedömer kommunledningsförvaltningen att samtliga uppdrag gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet som gavs av kommunfullmäktige den 26 september 2022 och den 13 mars 2023 nu är återsrapporterade till kommunfullmäktige.